

خطاب استفانوس

^۱ آنگاه رئیس کهنه گفت: آیا این امور چنین است؟^۲ او گفت: ای برادران و پدران، گوش دهید. خدای ذوالجلال بر پدر ما ابراهیم ظاهر شد وقتی که در جزیره بود قبل از توافقش در حرّان.^۳ و بدو گفت: از وطن خود و خویشاںت بیرون شده، به زمینی که تو را نشان دهن برو. پس از دیار کلدانیان روانه شده، در حرّان درنگ نمود؛ و بعد از وفات پدرش، او را کوچ داد به سوی این زمین که شما الان در آن ساکن می‌باشید.^۴ او را در این زمین میراثی، حتی بقدر جای پای خود نداد، لیکن وعده داد که آن را به وی و بعد از او به ذریتش به ملکیت دهد، هنگامی که هنوز اولادی نداشت.^۵ و خدا گفت که: ذریت تو در ملک بیگانه، غریب خواهند بود و مدت چهارصد سال ایشان را به بندگی کشیده، معذب خواهند داشت.^۶ و خدا گفت: من بر آن طایفه‌ای که ایشان را مملوک سازند داوری خواهم نمود و بعد از آن بیرون آمده، در این مکان مرا عبادت خواهند نمود.^۷ و عهد ختنه را به وی داد که بنابراین چون اسحاق را آورد، در روز هشتم او را مختون ساخت و اسحاق یعقوب را و یعقوب دوازده پطریارخ را.^۹ و پطریارخان به یوسف حسد برده، او را به مصر فرخوتند. اما خدا با وی می‌بود و او را از تمامی زحمت او رستگار نموده، در حضور فرعون، پادشاه مصر توفیق و حکمت عطا فرمود تا او را بر مصر و تمام خاندان خود فرمانفرما قرار داد.

¹¹ پس قحطی و ضیقی شدید بر همهٔ ولایت مصر و کنعان رخ نمود، به حدی که اجداد ما قوتی نیافتدند.¹² اما چون یعقوب شنید که در مصر غله یافت می‌شود، بار اول اجداد ما را فرستاد.¹³ و در گرت دوم یوسف خود را به برادران خود شناسانید و قبیله یوسف به نظر فرعون رسیدند.¹⁴ پس یوسف فرستاده، پدر خود یعقوب و سایر عیالش را که هفتاد و پنج نفر بودند، طلبید.¹⁵ پس یعقوب به مصر فرود آمده، او و اجداد ما وفات یافتدند. و ایشان را به شکیم برده، در مقبره‌ای که ابراهیم از بنی‌حمرور، پدر شکیم به مبلغی خربده بود، دفن کردند.¹⁷ و چون هنگام وعده‌ای که خدا با ابراهیم قسم خورده بود نزدیک شد، قوم در مصر نمک کرده، کثیر می‌گشتد.¹⁸ تا وقتی که پادشاه دیگر که یوسف را

فَسَأَلَ رَئِيسُ الْكَهْنَةَ: أَتَرَى هَذِهِ الْأُمُورُ هَكَذَا هِيَ؟^۱ فَقَالَ: أَتَهَا الرِّحْمَانُ الْإِخْرُوُهُ وَالْأَبَاءُ، اسْمَعُوهَا. ظَهَرَ إِلَهُ الْمَجْدُ لِأَيْسَا إِبْرَاهِيمَ وَهُوَ فِي مَا بَيْنَ النَّهَرَيْنَ، قَبْلَمَا سَكَنَ فِي حَارَانَ، وَقَالَ لَهُ: اخْرُجْ مِنْ أَرْضِكَ وَمِنْ عَنِيشِيرَتِكَ وَهُلْمَ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي أُرِيكَ. فَخَرَجْ حِيتَنَدِ مِنْ أَرْضِ الْكَلْدَانِيَّينَ وَسَكَنَ فِي حَارَانَ، وَمِنْ هُنَاكَ تَقْلَهَ بَعْدَ مَا مَاتَ أَبُوهُ إِلَى هَذِهِ الْأَرْضِ الَّتِي أَتَمْ الآنَ سَاكِنُوْنَ فِيهَا.^۵ وَلَمْ يُعْطِهِ فِيهَا مِيرَاثًا وَلَا طَاهَةَ قَدْمَ وَلَكِنْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ بَعْدُ يُعْطِيْهَا مُلْكًا لَهُ وَلِسَلْلِهِ مِنْ بَعْدِهِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ بَعْدُ وَلَدًا. وَتَكَلَّمَ اللَّهُ هَكَذَا: "أَنْ يَكُونَ تَسْلُهُ مَسْغَرِيَاً فِي أَرْضِ عَرَبِيَّةِ قَيْسَتَغِيدُوْهُ وَبِسِيْسِيَا إِلَيْهِ أَرْبَعَ مِنْهَةَ سَنَةٍ. وَالْأَمَّةُ الَّتِي يُسْسَعَبُدُونَ لَهَا سَادِينُهَا أَنَا، يَقُولُ اللَّهُ، وَبَعْدَ ذَلِكَ يَحْرُجُونَ وَيَعْبُدُونِي فِي هَذَا الْمَكَانِ".^۸ وَأَعْطَاهُ عَهْدَ الْخَتَانِ وَهَكَذَا وَلَدَ إِسْحَاقَ وَحَتَّهُ فِي الْيَوْمِ التَّالِمِنِ، وَإِسْحَاقَ وَلَدَ يَعْقُوبَ وَبِيَعْقُوبَ وَلَدَ رُؤْسَاءِ الْأَبَاءِ الْأَشْنَى عَنْشَرَ.^۹ وَرُؤْسَاءِ الْأَبَاءِ حَسَدُوا يُوسُفَ وَبَائِغُوهُ إِلَى مِصْرَ، وَكَانَ اللَّهُ مَعَهُ وَأَنْقَدَهُ مِنْ جَمِيعِ صِيقَانِهِ وَأَعْطَاهُ يَعْمَةً وَحِكْمَةً أَمَّا فِرْعَوْنَ، مَلِكِ مِصْرَ، فَأَقَامَهُ مُدَبْرًا عَلَى مِصْرَ وَعَلَى كُلِّ بَيْتِهِ.^{۱۱} ثُمَّ أَتَى جُوغُ عَلَى كُلِّ أَرْضِ مِصْرَ وَكَنْعَانَ وَصِيقَيْنَ عَظِيمَمْ فَكَانَ آباؤُنَا لَا يَجِدُونَ قُوتًا.^{۱۲} وَلَمَّا سَمِعَ يَعْقُوبَ أَنَّ فِي مِصْرَ قَمْحًا أَرْسَلَ آبَاءَنَا أَوْلَ مَرَّةً،^{۱۳} وَفِي الْمَرَّةِ الْتَّالِيَّةِ اسْتَعْرَفَ يُوسُفُ إِلَى إِخْوَتِهِ وَاسْتَعْلَمَ عَنِيشِيرَةَ يُوسُفَ لِفَرْعَوْنَ.^{۱۴} فَأَرْسَلَ يُوسُفَ وَاسْتَدَعَى أَبَاهَ يَعْقُوبَ وَجَمِيعَ عَنِيشِيرَتِهِ، حَمْسَةً وَسَبْعِينَ نَفْسًا.^{۱۵} فَنَزَلَ يَعْقُوبَ إِلَى مِصْرَ وَمَاتَ هُوَ وَآبَاؤُنَا^{۱۶} وَتُقْلِلُوا إِلَى شَكِيمَ وَوُضِعُوا فِي الْقَفِيرِ الَّذِي اسْتَرَاهَ إِبْرَاهِيمَ بَيْمَنَ فَضَّةً مِنْ بَيْنِ حَمُورَ أَبِي شَكِيمَ.^{۱۷} وَكَمَا كَانَ يَقْرُبُ وَقَبْتُ الْمَوْعِدِ الَّذِي أَفْسَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ لِإِبْرَاهِيمَ كَانَ السَّعْبُ بَيْمُو وَبَيْتُرُ فِي مِصْرِ إِلَى أَنْ قَامَ مَلِكُ أَخْرَ لَمْ يَكُنْ يَعْرِفُ يُوسُفَ.^{۱۸} فَاحْتَالَ هَذَا عَلَى جِنْسِنَا وَأَسَاءَ إِلَى آبَائِنَا حَتَّى جَعَلُوا أَطْلَافَهُمْ مَتْبُوذِينَ لِكَيْ لَا يَعْيَسُوْنَا.^{۲۰} وَفِي ذَلِكَ الْوَقْتِ وُلَدَ مُوسَى، وَكَانَ حَمِيلًا حِدَّاً، قَرْبَى هَذَا ثَلَاثَةَ أَسْهُرٍ فِي بَيْتِ أَبِيهِ.^{۲۱} وَلَمَّا بَيْدَ اتَّحَدَنَّهُ أَبَهُ فَرَعَوْنَ وَرَسِيْهَ لِتَقْسِيْهَا أَنَا.^{۲۲} فَتَهَدَّبَ مُوسَى بِكُلِّ حِكْمَةِ الْمَصْرِيَّينَ وَكَانَ مُفْتَدِرًا فِي الْأَقْوَالِ وَالْأَعْمَالِ.^{۲۳} وَلَمَّا كَمْلَتْ لَهُ مُدَّهُ أَرْبَعِينَ سَنَةَ خَطَرَ عَلَى تَالِهِ أَنْ يَقْتَدِ

نمی‌شناخت برخاست.¹⁹ او با قوم ما حیله نموده، اجداد ما را ذلیل ساخت تا اولاد خود را بیرون انداختند تا زیست نکنند.

در آن وقت موسی تولد یافت و بغایت جمیل بوده، مدت سه ماه در خانه پدر خود پرورش یافت.²⁰ و چون او را بیرون افکنند، دختر فرعون او را برداشت، برای خود به فرزندی تربیت نمود.²¹ و موسی در تمامی حکمت اهل مصر تربیت یافته، در قول و فعل قوی گشت.²² چون چهل سال از عمر وی سپری گشت، به خاطرش رسید که از برادران خود، خاندان اسرائیل تفقد نماید.²³ و چون یکی را مظلوم دید او را حمایت نمود و انتقام آن عاجز را کشیده، آن مصری را بکشت.²⁴ پس گمان برد که برادرانش خواهند فهمید که خدا به دست او ایشان را نجات خواهد داد. اما نفهمیدند.²⁵ و در فردای آن روز خود را به دو نفر از ایشان که منازعه می‌نمودند، ظاهر کرد و خواست مایین ایشان مصالحه دهد. پس گفت: ای مردان، شما برادر می‌باشید. به یکدیگر چراظلم می‌کنید؟ آنگاه آنکه بر همسایه خود تعدی می‌نمود، او را رد کرد، گفت: که تو را بر ما حاکم و داور ساخت؟ آیا می‌خواهی مرا بکشی چنانکه آن مصری را دیروز کشی؟²⁶ پس موسی از این سخن فرار کرد، در زمین مدیان غربت اختیار کرد و در آنجا دو سر آورد.²⁷ و چون چهل سال گذشت، در بیابان کوه سینا، فرشته خداوند در شعله آتش از بوته به وی ظاهر شد.³¹ موسی چون این را دید از آن رؤیا در عجب شد و چون نزدیک می‌آمد تا نظر کند، خطاب از خداوند به وی رسید:³² که: منم خدای پرانت، خدای ابراهیم و خدای اسحاق و خدای یعقوب. آنگاه موسی به لرزو درآمده، جسارت نکرد که نظر کند.³³ خداوند به وی گفت: نعلین از پایهایت بیرون کن زیرا جایی که در آن ایستاده‌ای، زمین مقدس است.³⁴ همانا مشفت قوم خود را که در مصربند دیدم و ناله ایشان را شنیدم و برای رهانیدن ایشان نزول فرمودم. الحال بی‌تا تو را به مصر فرستم.

همان موسی را که رد کرد، گفتند: که تو را حاکم و داور ساخت؟ خدا حاکم و نجات‌دهنده مقز فرموده، به دست فرشته‌ای که در بوته بر وی ظاهر شد،

اخوته بینی إسرائیل.²⁴ وَإِذْ رَأَى وَاحِدًا مَطْلُومًا حَامِيَ عَنْهُ أَنْصَفَ الْمَلُوْبَ إِذْ قَتَّلَ الْمِصْرِيَ.²⁵ فَقَاتَنَ أَنْ إِخْوَةَ يَهُهُمُونَ أَنَّ اللَّهَ عَلَى يَدِهِ يُعْظِيْهِمْ تَحَادَّهَا، وَأَمَّا هُمْ فَلَمْ يَهْمُوْهَا.²⁶ وَفِي الْيَوْمِ التَّانِي طَهَرَ لَهُمْ وَهُمْ سَخَاصُمُونَ فَسَاقُهُمْ إِلَى السَّلَامَةَ قَائِلًا: أَيْهَا الرِّجَالُ، أَئْتُمْ إِخْوَةً، لِمَاذَا تَظْلِمُونَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا؟²⁷ فَالَّذِي كَانَ يَظْلِمُ فَرِيْبَةَ دَفَعَهُمْ قَائِلًا: مَنْ أَقَامَكُمْ رَئِيْسًا وَقَاضِيًّا عَلَيْنَا؟²⁸ أَتَرِيدُ أَنْ قَتَّلَنِي كَمَا قَتَّلْتَ أَمْسَنَ الْمِصْرِيَ؟²⁹ فَهَرَبَ مُوسَى بِسَبَبِ هَذِهِ الْكَلِمَةِ وَصَارَ عَرِيًّا فِي أَرْضِ مَدْيَانَ حَيْثُ وَلَدَ اثْنَيْنِ.³⁰

وَلَمَّا كَمَلَ أَرْبَعُونَ سَنَةً ظَهَرَ لَهُ مَلَكُ الرَّبِّ فِي تَرْبِيَةِ جَبَلِ سِينَاءِ فِي لَهِيَبِ نَارِ عُلَيْقَةٍ.³¹ فَلَمَّا رَأَى مُوسَى ذَلِكَ تَعَجَّبَ مِنَ الْمَنْطَرِ، وَفِيمَا هُوَ يَتَقدَّمُ لِيَسْتَطِعَ صَارِ إِلَيْهِ صَوْتُ الرَّبِّ:³² أَنَا إِلَهُ أَبَانِكُ، إِلَهُ إِبْرَاهِيمَ وَإِلَهُ إِسْحَاقَ وَإِلَهُ يَعْقُوبَ.³³ فَأَرْتَعَدَ مُوسَى وَلَمْ يَجْسُرْ أَنْ يَسْتَطِعَ.³⁴ فَقَالَ لَهُ الرَّبِّ: "اْخْلَعْ نَعْلَ رِجْلِكَ لَآنَ الْمَوْضَعَ الَّذِي أَنْتَ وَاقِفُ عَلَيْهِ أَرْضُ مُقَدَّسَةٍ.³⁵ إِنِّي رَأَيْتُ مَسْعَهَ شَعْبِي الَّذِيَنِ فِي أَرْضِ مِصْرَ وَسَمِعْتُ أَسْهَمَهُمْ وَتَرَلْتُ لِأَنْقَدْهُمْ، فَهَلْمُ الآنَ أَرْسِلُكَ إِلَى مِصْرَ".

هَذَا مُوسَى الَّذِي أَنْتَرَوْهُ قَائِلِينَ: "مَنْ أَقَامَكَ رَئِيْسًا وَقَاضِيًّا؟"³⁶ هَذَا أَرْسَلَهُ اللَّهُ رَئِيْسًا وَقَادِيًّا بِيَدِ الْمَلَكِ الَّذِي ظَهَرَ لَهُ فِي الْعُلَيْقَةِ.³⁷ هَذَا أَحْرَجَهُمْ صَانِعًا عَجَابَتْ وَآتَيَتْ فِي أَرْضِ مِصْرَ مِصْرَ وَفِي الْبَخْرِ الْأَحْمَرِ أَرْبَعِينَ سَنَةً.

هَذَا هُوَ مُوسَى الَّذِي قَالَ لِيَنِي إِسْرَائِيلَ: "تَبَّا مِثْلِي سَيُقْيِيمُ لَكُمُ الرَّبِّ إِلَهُكُمْ مِنْ إِحْرَوتَكُمْ، لَهُ تَسْمَعُونَ".³⁸ هَذَا هُوَ الَّذِي كَانَ فِي الْكِنِيسَةِ فِي الْبَرِّيَةِ مَعَ الْمَلَكِ الَّذِي كَانَ يُكَلِّمُهُ فِي جَبَلِ سِينَاءِ آبَائِنَا، الَّذِي قَبَلَ أَقْوَالًا حَيَّةً لِيُعْطِيَنَا إِنَاهَا، الَّذِي لَمْ يَسَّأْ آبَاؤُنَا أَنْ يَكُونُوا طَائِعِينَ لَهُ بَلْ دَفَعُوهُ وَرَجَعُوا بِقُلُوبِهِمْ إِلَى هَذَا مُوسَى الَّذِي أَحْرَجَنَا مِنْ أَرْضِ مِصْرَ لَا نَعْلَمُ مَادَا أَصَابَهُ.⁴¹ قَعَمِلُوا عَجَلاً فِي تِلْكَ الْأَيَّامِ وَأَصَدَعُوا دَبِيَّهُ لِلصَّمَمِ وَفَرِحُوا بِأَعْمَالِ أَيْدِيهِمْ.⁴² قَرَأَعَ اللَّهُ وَأَسْلَمَهُمْ لِيَعْبُدُوا جُنْدَ السَّمَاءِ كَمَا هُوَ مَكْنُوبُ فِي كِتَابِ الْأَبَيَاءِ: "هَلْ قَرَبَتْ لِي دَبَائَحَ وَقَرَابَيْنَ أَرْبَعِينَ سَنَةً فِي الْبَرِّيَةِ، يَا بَيْتَ إِسْرَائِيلَ؟ بِلْ حَمْلَمْ خَيْمَةَ مُولُوكَ وَنَجْمَ إِلَهُكُمْ رَمْفَانَ، التَّمَاثِيلَ الَّتِي صَنَعْنُموها، لِتَسْجُدُوا لَهَا، فَأَنْقَلَكُمْ

إِلَى مَا وَرَاءَ بَأْيَلَ.

⁴⁴

وَأَمَّا حَيْمَةُ الشَّهَادَةِ فَكَانَتْ مَعَ آبَائِنَا فِي الْتَّرْبَةِ كَمَا أَفَرَ الدِّيْنِ كَلَمُ مُوسَى أَنْ يَقْمِلَهَا عَلَى الْمَيَالِ الَّذِي كَانَ قَدْ رَأَهُ،⁴⁵ الَّتِي أَذْخَلَهَا أَيْضًا آبَاؤُنَا إِذْ تَخَلَّفُوا عَنِيهَا مَعَ يَشْوَعَ فِي مُلْكِ الْأَمْمَ، الَّذِينَ طَرَدُهُمُ اللَّهُ مِنْ وَجْهِ آبَائِنَا، إِلَى أَيَّامِ دَاؤِدَ، الَّذِي وَجَدَ يَعْقِمَةً أَمَامَ اللَّهِ، وَالْتَّمَسَ أَنْ يَحْدَدَ مَسْكَنًا لِأَلِهٖ يَعْقُوبَ، وَلَكِنَّ سُلَيْمَانَ بَنَى لَهُ بَيْنًا. لَكِنَّ الْعَلِيَّ لَا يَسْكُنُ فِي هَيَاكِلٍ مَصْنُوعَةٍ بِالْأَيَادِي، كَمَا يَقُولُ السَّيِّدُ:⁴⁹ "السَّمَاءُ كُرْسِيٌّ لِي وَالْأَرْضُ مَوْطِئٌ لِقَدْمَيَّ. أَيْ بَيْتٍ شَنُونَ لِي، يَقُولُ الرَّبُّ، وَأَيْ هُوَ مَكَانٌ رَاحِتِي؟⁵⁰ الْيَسُوتُ يَدِي ضَعَقْتُ هَذِهِ الْأَشْيَاءَ كَلَّاهَا؟"

⁵¹ يَا فُسَّاهَ الرِّقَابِ وَغَيْرِ الْمَحْتُونِينَ بِالْقُلُوبِ وَالْأَدَانِ، أَنْتُمْ دَائِمًا نُقَاوِمُونَ الرُّوحَ الْفُدُسَ، كَمَا كَانَ آبَاؤُكُمْ كَذَلِكَ أَنْتُمْ.⁵² أَيْ لِإِلَيْنَا لَمْ يَصْطَهِدْهُ آبَاؤُكُمْ؟ وَقَدْ قَتَلُوا الَّذِينَ سَبَقُوا فَأَبْيَاوْا بِمَحِيَّهِ الْبَارِ الَّذِي أَنْتُمْ الآنَ صِرْتُمْ مُسْلِمِيهِ وَقَاتِلِيهِ، الَّذِينَ أَحْدَثْتُمُ التَّامُوسَ بِتَرْتِيبِ مَلَائِكَةٍ وَلَمْ يَحْفَظُوهُ.

استشهاد استفانوس

⁵⁴ قَلَمَا سَمِعُوا هَذَا حَيْنَقُوا يُقْلُوْهُمْ وَصَرُّوْا يَأْسَنْتَهُمْ عَلَيْهِ. وَأَمَّا هُوَ فَيَسْخَنُ إِلَى السَّمَاءِ وَهُوَ مُمْتَلِئٌ مِنَ الرُّوحِ الْفُدُسِ فَرَأَيَ مَجْدَ اللَّهِ وَبَسْوَعَ قَائِمًا عَنْ يَمِينِ اللَّهِ، فَقَالَ: هَا أَنَا أَنْظُرُ السَّمَاوَاتِ مَفْتُوحَةً وَأَنَّ الإِنْسَانَ قَائِمًا عَنْ يَمِينِ اللَّهِ. فَصَاحُوا يَصْوَتُ عَظِيمٌ وَسَدُّوْا آذَانَهُمْ وَهَجَمُوا عَلَيْهِ بِنَفْسٍ وَاجِدَةٍ، وَأَخْرَجُوهُ خَارَجَ الْمَدِيَّةَ وَرَجْمُوهُ. وَالشَّهُوُّدُ خَلَعُوا ثِيَابَهُمْ عِنْدَ رِجْلِيْنِ شَابَّ يُقَالُ لَهُ شَأْوُلُ. قَكَانُوا يَرْجُمُونَ اسْتِفَانُوسَ وَهُوَ يَدُّوُ وَيَقُولُ: أَيْهَا الرَّبُّ يَسُوْعُ، أَفْبَلْ رُوحِيْ. ثُمَّ حَنَّا عَلَى رُكْنِيَّهِ وَصَرَّحَ يَصْوَتُ عَظِيمٌ: يَا رَبُّ، لَا تُقْمِ لَهُمْ هَذِهِ الْحَطَّيَّةَ. وَإِذْ قَالَ هَذَا رَقَدَ.

فرستاد.³⁶ او با معجزات و آیاتی که مدّت چهل سال در زمین مصر و بحر قُلُوم و صحراء به ظهور می‌آورد، ایشان را بیرون آورد.

این همان موسی است که به بنی اسرائیل گفت: خدا نبیای را مثل من از میان برادران شما برای شما می‌معوث خواهد کرد. سخن او را بشنوید.³⁸ همین است آنکه در جماعت در صحرا با آن فرشته‌ای که در کوه سینا بدو سخن می‌گفت و با پدران ما بود و کلمات زنده را یافت تا به ما رساند،³⁹ که پدران ما نخواستند او را مطیع شوند بلکه او را رُد کرده، دلهای خود را به سوی مصر گردانیدند، و به هارون گفتند: برای ما خدایان ساز که در پیش ما بخرامند زیرا این موسی که ما را از زمین مصر برآورد، نمی‌دانیم او را چه شده است.⁴¹ پس در آن ایام گوسالهای ساختند و بدان بت قربانی گذرانیده به اعمال دستهای خود شادی کردند.⁴² از این جهت خدا رو گردانیده، ایشان را واگذاشت تا جنود آسمان را پرستش نمایند، چنانکه در صحف انبیا نوشته شده است که: ای خاندان اسرائیل، آیا مدّت چهل سال در بیابان برای من قربانی‌ها و هدایا گذرانید؟ و خیمه ملوک و کوکب خدای خود رمファン را برداشتید، یعنی اصنامی را که ساختید تا آنها را عبادت کنید. پس شما را بدان طرف بابل منتقل سازم.⁴⁴

و خیمه شهادت با پدران ما در صحرا بود چنانکه امر فرموده، به موسی گفت، آن را مطابق نمونه‌ای که دیده‌ای بساز. و آن را اجدد ما یافته، همراه یوشع درآوردنده به ملک امّت‌هایی که خدا آنها را از پیش روی پدران ما بیرون افکند تا ایام داود.⁴⁶ که او در حضور خدا مستفیض گشت و درخواست نمود که خود مسکنی برای خدای یعقوب پیدا نماید.⁴⁷ اما سلیمان برای او خانه‌ای بساخت.⁴⁸ و لیکن حضرت اعلیٰ خانه‌های مصنوع دستها ساکن نمی‌شود چنانکه نبی گفته است⁴⁹ که: خداوند می‌گوید آسمان کرسی من است و زمین پای انداز من. چه خانه‌ای برای من بنا می‌کنید و محل آرامیدن من کجاست؟⁵⁰ مگر دست من جمیع این چیزها را نیافرید؟

ای گردنشان که به دل و گوش نامختویند، شما پیوسته با روح القدس مقاومت می‌کنید، چنانکه پدران شما همچنین شما.⁵² کیست از انبیا که پدران شما بدو

جفا نکردند؟ و آنانی را کشتند که از آمدن آن عادلی
که شما بالفعل تسلیم کنندگان و قاتلان او شدید، پیش
اخبار نمودند.⁵³ شما که به توسّط فرشتگان شریعت را
یافته، آن را حفظ نکردید!

شهادت استیفان

چون این را شنیدند دلیش شده، بر وی دندهای
خود را فشرند.⁵⁴ اما او از روح القدس پر بوده، به
سوی آسمان نگریست و جلال خدا را دید و عیسی را
بدست راست خدا ایستاده و گفت، اینک: آسمان را
گشاده، و پسر انسان را به دست راست خدا ایستاده
می‌بینم. آنگاه به آواز بلند فریاد برکشیدند و گوشاهی
خود را گرفته، به یکدل بر او حمله کردند، و از شهر
بیرون کشیده، سنجسارش کردند. و شاهدان،
جامه‌های خود را نزد پالهای جوانی که سولیس نام
داشت گذارند.⁵⁵ و چون استیفان را سنجسار
می‌کردند، او دعا نموده، گفت: ای عیسی خداوند، روح
مرا پیذیر. پس زانو زده، به آواز بلند ندا در داد که:
خداوندا، این گناه را بر اینها مگیر. این را گفت و
خوابید.